

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

בעקבות האובייקט הטוב בחשיבה של קליין ומעבר לה - 37840

תאריך עדכון אחרון 04-10-2023

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: חינוך

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): מר אורי פליישמן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: urifleishman@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס יסבוב את מושג הלא-מודע המרכזי לחשיבה הפסיכואנליטית. הלא-מודע מוכר בהמשגות שונות, הרבה לפני פרויד, אך הוא זה שפיתח גישה לחקירה שלו ולרפיו נפשי מתוך התמקדות בו. נעקוב אחר המפגש של פרויד עם תופעות לא-מודעות מסוימות ונראה כיצד הוא שינה את גישתו לנפש האנושית בעקבותיו. נראה כיצד העקרונות המנחים את העמדה האנליטית ואת אופי חדר הטיפול נועדו לסייע במפגש עם נפש האדם על היבטיה הלא מודעים. נקדיש חלק נרחב להכרות עם ההתוויות הקליניות לפסיכותרפיה דינמית ועם טכניקת הטיפול במשחק שפיתחה מלאני קליין. לאחר ביסוס תשתית תיאורטית וטכנית זאת נוכל לגשת לתהליכים ומושגים נוספים, ובהם האובייקט הטוב, העברה והעברת-נגד, הזדהות השלכתית והכלה וצרות עין.

מטרות הקורס:

1. היכרות עם הלא-מודע בתיאוריה, בקליניקה ובחיי היום יום.
2. לימוד העמדה האנליטית והמערך הטיפולי כמצע למפגש הטיפולי.
3. הכרות עם תהליכים לא-מודעים בחדר הטיפול.
4. פיתוח קשב לדילמות הנוגעות לעיצוב התערבויות טיפוליות.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בסיום הקורס התלמידים יכירו את המושגים שיילמדו באופן תיאורטי; ייווצר מצע ראשוני למפגש עם החומרים הקליניים באופן שמעמיק את הבנתם ויזמן אפשרות לפיתוח נוכחות טיפולית משמעותית משהייתה. בנוסף, התלמידים יהיו מיומנים יותר בגישתם לקריאת טקסטים פסיכואנליטיים.

דרישות נוכחות (%) :

בהתאם להנחיות המחלקה.

שיטת ההוראה בקורס: פרונטלית

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

מפגש נושא

- 1 מבוא: המפגש עם הלא-מודע.
- 2 ההתוויות הקליניות לעמדה האנליטית.
- 3 מחשבות על חדר הטיפול במשחק.
- 4 הטיפול במשחק והפנטזיה הלא-מודעת.
- 5 האובייקט הטוב בראשית החיים.
- 6 האובייקט הטוב בין הדורות ובקליניקה.
- 7 התסביך האדיפלי.

-
- 8 העברה כגילוי הלא-מודע "כאן ועכשיו".
 - 9 העברת-הנגד.
 - 10 התהליך הפסיכואנליטי.
 - 11 התקפות על חיבורים.
 - 12 טיפול בהורות.
 - 13 צרות עין: התקפה על האובייקט הטוב.
 - 14 ניתוח מקרה לאור הנלמד וסיכום.

חומר חובה לקריאה:

בין גילוי הלא-מודע לחדר הטיפול ובחזרה

1. פרויד, ז. (2004). העלמה לוסי, על הפסיכותרפיה של ההיסטוריה. בתוך מחקרים בהיסטוריה. עורך: דרור גרין. מגרמנית: מרים קראוס. קוגיטו: צפת.
2. פרויד, ז. (2002). עצות לרופא על הטיפול הפסיכואנליטי. בתוך הטיפול הפסיכואנליטי. עורך: עמנואל ברמן. מגרמנית: ערן רולניק. עם-עובד: ת"א.
3. Joseph, B. 1998. Thinking about a playroom. *J. of Child Psychotherapy* Vol. 24 No. 3: 359-366.

טיפול במשחק והפנטזיה הלא-מודעת

4. Isaacs, S. (1948). The nature and function of phantasy. *Int. J. Psycho-Anal.*, 29:73-97
- חנה סגל. (1979). טכניקת המשחק. פסיכואנליזה של ילדים. פרקים 3-4. בתוך: מלאני קליין. עורך: עמנואל ברמן. מאנגלית: רובי שונברגר. עם עובד: תל-אביב, 199: 53-69.
- האובייקט הטוב בהתפתחות ובקליניקה
5. קליין, מ. (1936). גמילה. בתוך: מלאני קליין כתבים נבחרים ב'. עורכים: יהושע דורבן ומירב רוט. תרגום: אורה זילברשטיין. תולעת ספרים, תל-אביב 2013, עמ' 144-162.
6. קליין מ. (1937). אהבה, אשמה, תיקון. בתוך: מלאני קליין כתבים נבחרים. עורך: יהושע דורבן. תרגום: אורה זילברשטיין. תולעת ספרים, תל-אביב, 2003: עמ' 53-93.

התסביך האדיפלי

7. Freud, S. (1923). The Ego and the Id. *The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XIX (chapter 3, pp. 28- 39)*. London: Hogarth Press.
- צפיה ב"מלך האריות".

העברה והעברת-נגד

8. ג'וזף ב' (1985). העברה: הסיטואציה הכוללת. בתוך איזון נפשי ושינוי נפשי. תרגום: יעל קצבוי. תולעת ספרים, תל אביב 2020, עמ' 173-186.
9. Segal, H. The uses and abuses of counter-transference. *Psychoanalysis, literature*

- and war. Routledge 1997. Pp 111-119
- Brenman Pick, I. (1988) *Working through in the countertransference*. Melanie Klein today. Vol 2: Mainly practice. Routledge pp 34-48
- התהליך הפסיכואנליטי
10. ג'וזף ב. (1989). שינוי נפשי והתהליך הפסיכואנליטי. בתוך איזון נפשי ושינוי נפשי. תרגום: יעל קצבוי. תולעת ספרים, תל אביב 2020, עמ' 213-225.
- התקפות על חיבורים
11. ביון, ו. (1959). התקפות על חיבורים. בתוך: במחשבה שנייה. עריכה מדעית: פרופ' יולנדה גמפל וגלית גמפל. תרגום: איריס גיל-רילוב. תולעת ספרים, תל-אביב, 2003, עמ' 103-106.
- ריזנברג-מלקולם, ר. תיאוריית ההכלה של ביון. בתוך התיאוריית הקלייניאנית – נקודת מבט בת זמננו. עריכה: קטלינה ברונסטיין. תרגום: שרית בוסקוביץ'. תולעת ספרים, תל-אביב: עמ' 220-238.
- ההורה שבתוך הילד: טיפול בהורות לנוכח התקפות על חיבורים
12. Safier, R. (2000). *When the bough breaks: working with parents and infants*. Ed: Symington, J. Karnac 2000. Ch 9. Pp 128-148.
- צרות עין: התקפה על האובייקט הטוב
13. Betty Joseph. *Envy in everyday life. Psychic equilibrium and psychic change*. Routledge 1989. Pp 181-192.
- עבודה על מקרה לאור החומר הנלמד
14. אחד התלמידים יוזמן לערוך הצגת מקרה קצרה מאד שלאחריה נקיים דיון בעזרת המושגים הנלמדים.

חומר לקריאה נוספת:
ינתן במהלך הקורס.

מרכיבי הציון הסופי :
הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 70 %
מטלות הגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדקים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות
30 %

מידע נוסף / הערות: